

Онишків Зіновій,

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

ІННОВАЦІЇ В ЗМІСТІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Освіта не є закостенілим феноменом, а весь час реагує на виклики суспільства. Сучасна система освіти поєднує традиційну та інноваційну стратегії організації навчання і якщо у своєму розвитку вона буде ігнорувати інноваційний чинник, то не лише відставатиме у своєму розвитку, а й формуватиме аутсайдерські інтелектуальні позиції.

Інновації – нововведення, зміна, оновлення, створення якісно нового, використання відомого в інших цілях [2, с. 21].

У «Положенні про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» інновації розглядають, як «вперше створені, вдосконалені або застосовані освітні, дидактичні, виховні, управлінські системи, їх компоненти, що суттєво поліпшують результати освітньої діяльності [8, с. 7].

У наукових колах розглядають поняття «інновація» та «новація». Інновація є ширшим за змістом поняття і означає процес, предметом якого є новація – нові ідеї, методи, методики, технології, програми тощо [2, с. 24]. В. Ф. Паламарчук вважає, що педагог, який відкриває принципово нове, – новатор, а якщо втілює наукову ідею в практику – інноватор.

Реформування системи освіти вимагає оновлення педагогічної теорії і практики. На сьогодні йде становлення нових парадигм освіти, пов'язаних із входженням нашої країни у світовий освітній простір. Це посилює варіативність освіти, її диференціацію.

Метою впровадження будь-якого нововведення у педагогічний процес є підвищення якості навчання й виховання дітей.

З основними інноваціями доцільно ознайомлювати студентів у процесі навчання на другому (магістерському) рівні, адже на бакалавраті закладено основу для сприйняття та розуміння основних понять теорії освіти і навчання, теорії і методики виховання, організації і управління початковою освітою.

Такими інноваціями в початковій освіті, на нашу думку, є:

- компоненти моделі програми «Крок за кроком», спрямовані на інтеграцію змісту освіти, індивідуалізацію освітнього процесу, створення навчального середовища, реалізацію особисто орієнтованого навчання, які знайшли своє відображення в концепції Нової української школи [1, с. 134–138];
- організація освітнього простору Нової української школи, ранкових зустрічей, різноманітність методів і прийомів навчання, формування компетентностей учнів [7];
- інноваційні підходи до використання методів навчання (методи розвитку мислення учнів, формування навичок читання у досвіді роботи В. Б. Едігея; методика диференціації навчальної діяльності учнів на уроках у досвіді роботи С. П. Логачевської; інтерактивні методи навчання; метод проектів; методи навчання в Українській школі ейдетики) [3; 5; 4];
- вдосконалення форм організації навчання (нестандартні уроки, інтегровані та інтерактивні уроки) [6];
- особливості оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи (формувальне та підсумкове оцінювання, безоціночне навчання);
- формування виховного простору розвитку особистості, структура виховної моделі національного виховання, нетрадиційні форми виховної роботи з молодшими школярами;
- використання можливостей комп'ютерно-інноваційних технологій у навчання і вихованні учнів початкової школи.

Ознайомлення магістрантів з наведеними вище питаннями сприятиме розширенню і поглибленню їх знань про актуальні проблеми навчання і виховання молодших школярів.

Список використаних джерел

1. Бібік Н. М. Теоретичні засади моделі особисто орієнтованого навчання за програмою «Крок за кроком». *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. Збірник наукових праць. Ред. кол.: Л. І. Даниленко (гол. ред.) та ін. Київ: Логос, 2000. С.134-138.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2004. С. 21.
3. Едігей В. Вчись читати, малюк! Київ: Гранд, 1993. 254 с.
4. Калачникова О. Практика ейдетики. Київ: Шкільний світ: Початкова освіта. 2006. № 3.
5. Логачевська С. П. Дійти до кожного учня. За ред. О. Я. Савченко. Київ: Радянська школа, 1990. 158 с.
6. Нестандартні уроки в початковій школі /Упоряд. О. Кондратюк. Київ: Редакція загальнопедагогічної газети, 2005. 128 с.
7. Нова українська школа: poradnik dla vchitelja. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8VWuhwv1B2U>.
8. Положенні про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності. *Директор школи*. 2001. № 4 (148). С. 7.